HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נחושפיוז. שמלוהו על חושפיו שם קנלו בסבר פנים יפות ומתר לאו מדה טובה היא כדי שלא יקפדו בו בני מדם שתין מהוגין לבא תמיד עליו ויכלו את ממונו: **תגיב ליה כפא דלספא.** כלי של חושפיו היה: **בדי מחטין וצינוריות.** שתולין בו מחטין: **וצינוריות.** מזלגות קטנים שטוות בו זהב: **תחא תחא. בד תחא ומחרוז תחד: תייב להכריז.** למנין הוי סימן: **שוכי.** ענפים של לילן: **עלה תחד בבד תחד.** [ג] במס' סוכה (דף מד:) גבי ערבה שנשרו מקלת עליה ונשתיירו בה שבעה עלין למין ומיבת לתמרי תפילו עלה תחד בבד תחד כשילה: **גרדלם.** לבוע ו"ן פוטיא"ש [ד] ולכך להרוג חווזים ותרנגולים: **וכל מקום שהכניסים לו.** ותפילו לבר שים בו סימן: **פליגי רבנן עליה.** בתרוייהו: **המולח מעות.** קס"ד לבורי מעות דקתני מתני' תייב להכריז והכא הוחיל ודיש מליית שם הרי תלו שלו שנתייאשו הבעלים: **דאויל בתר רוחא.** למר סתם ואבדה שלו הוא: **ואפי' ברוב ישראל נמי אמר.** בפ"ק דבבא מציעא (דף כה.) גבי לבורי מעות דקתני מתני' תייב להכריז אפי' בדבר דתלו ביה מידי בד קרו ליה כי ההוא [ה] דתנן התם [ו] עלה אחד בבד אחד וכן היה ר"ש בן אלעזר אומר [ז] המציל מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הברדלס ומן זוטו של ים ומשלוליתו של נהר המוצא בסרטיא ופלטיא גדולה ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן איבעיא להו כי קאמר ר"ש בן אלעזר [ח] ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא או דלמא [ט] אפי' ברוב ישראל נמי אמר אם תמצא לומר אפילו ברוב ישראל נמי אמר [י] פליגי רבנן עליה או לא פליגי ואם תמצא לומר פליגי אפי' [כ] ברוב כנענים הלכה כמותו או אין הלכה כמותו אם תמצא לומר הלכה כמותו דוקא ברוב כנענים או אפילו ברוב ישראל ת"ש [ל] המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן מאן שמעת ליה דאזיל בתר רובא ר"ש בן אלעזר שמעת מינה אפילו ברוב ישראל נמי הב"ע במפוזרין אי במפוזרין מאי אריא מקום שהרבים מצויין שם אפילו אין הרבים מצויין שם אלא לעולם במפוזרין [מ] בצרורין והכא במאי עסקינן [נ] בבתי כנסיות של כנענים בתי מדרשות מאי איכא למימר בתי מדרשות דידן דיתבי בהו כנענים השתא דאתית להכי בתי כנסיות נמי דידן דיתבי בהו כנענים ת"ש [ס] מצא בה אבידה [ע] אם רוב ישראל חייב להכריז אם רוב כנענים אינו חייב להכריז מאן שמעת ליה דאמר אזלינן בתר רובא רשב"א שמעת מינה כי קאמר רשב"א ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא הא מני רבנן היא תפשוט מינה דמודו ליה רבנן לרשב"א ברוב כנענים אלא לעולם רשב"א היא ואפי' ברוב ישראל נמי והכא במאי עסקי' בטמון אי בטמון מאי עבידתיה גביה והתנן [פ] מצא כלי באשפה מכוסה לא יגע בו מגולה נוטל ומכריז [צ] כדאמר רב פפא באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה הכא נמי באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה ואיבעית

ומודה ר"ש בכלים ששבעתן העין כו'. מדקתמר ומודה משמע דלרבנן תפילו לא שבעתן העין חייב להכריז וכן מצינו בגרסה בר בר חנה לתמר בפ"ק (בעיל דף יט.) לי טביעות עינא בידיה לי בגויה וגט לא שבעתו העין הלא משמה לינים גיטא בידיה וקשה הלא מצינו לתמרו רבנן זה בפירוש ור"ל דמדנקט בתמני' כריכות ועיגולי דבילה ומחרוזות וכרכות הרי אלו שלו ואלו דברים אין דרכן להיות בהן טביעות העין משמע דדברים שדרכן להיות בהן טביעות עין בכל ענין חייב להכריז תפילו לא שבעתן העין לי מצא במקום דסכיתי רבנן: **אבל** שנים חייב להכריז. דמנין

טוי סימן ומתניתין דקתני מחרוזות וכרכות הרי אלו שלו לי מיירי דרך נפילה אתי שפיר דאז לא היה מנין סימן שאינו יודע שנפלו בצמ אחת ר"ל ואינו יודע שנפלו ולימא הלא דקתמר ממרוזת שיינו מחרוזות דעלמא ולקמן (דף כה.) גבי לבורי פירות וגבי לבורי מעות דקתני ר"מ מנין הוי סימן ולא מצני לבורי דעלמא דומיא דריש ממרוזות ושיגול וכרכות וכריכות היינו משום דלא הוה ליה למתני הלא מעות לבורות ופירות לבורות דקתני מעות מפוחות ופירות מפוחות: **כי קאמר ר"ש ברוב כנענים.** ור"ת ז"ל כך היה מתיאשין הבעלים מפני שהבעלים מתיאשים ת"ל ליה למתני דמכנענים נפל דהוו רובא וי"ל דמיירי מתיאשין מהן כי קאמר ר"ש בן אלעזר ברוב כנענים אבל ברוב ישראל נפל קאמר הרי אלו שלו [מ] דהמפסיד מתיאש ואומר דמכנענים שקלי ליה ואפילו אם ישראל ימצאם לא יכירו דמולם דמן הכנענים נפל להן רובא: **אפילן ברוב ישראל נמי.** הוי אלו ושעמא משום דמיאש מיאש ללא מעלי ושקלי לה:

אם תמצי לומר פליגי פליגי ברוב כנענים או לא. להך גירסא משמע מי פליגי אפילו ברוב ישראל ואית ספיקא ללא גרסי הכי ללא גרסי אמ"ל אפילו ברוב ישראל פליגי רבנן עליה ברוב כנענים אי לא ולהך גירסא פשיטא ליה דרבנן פליגי עליה ברוב ישראל וחייב להכריז ולא מייתין לתיובי ללא מעלי וכן נראה להם תנן אלו שחייב להכריז מצא פירות בכלי וכן כולהו לחיא הכי סימן ומשמע דאפילו ברוב"ר דרכיס מלוים שם חייב להכריז ללא מדכר רב"י ללא גבי כריכות ודוחק הוא להעמיד בשמטת וכן לקמן אמר לעולם רבנן כו' ומי קתני הרי אלו שלו אינו חייב להכריז קתני ויש והשתא מ"מ תפשוט דפליגי רבנן ברוב ישראל דקתני שם רוב ישראל חייב להכריז ללא אלו ואי לא הא מספקא ליה אם פליגי ברוב ישראל ופשיטא ליה דפליגי מכח מתני' דמיאש מינו הגון לקחה ואע"ג דפיכא רובא ישראל דהיינו טעמא דר"ש דברי ברוב ישראל וי"ל דהוי יחוש שלא יתייאש ואימר שאלם שאינו הגון לקחה שנלקחה וברוב כנענים הוי אלו דמלינן לכנענים הטמינוה דהוו רובא:

מדעת דבשעה שלוקחה עדיין לא ידע המוכר שנלקחה וברוב כנענים הוי אלו דמלינן לכנענים הטמינוה דהוו רובא:

ובאושפיזא מאי נפקא מינה אמר מר זוטרא לאהדורי ליה אבידתא בטביעות עינא אי [א] ידעינן ביה דלא משני אלא בהני תלת מהדרינן ליה ואי משני במילי אחריני לא מהדרינן ליה מר זוטרא חסידא אגניב ליה כסא דכספא מאושפיזא חזיא להההוא בר בי רב דמשי ידיה ונגיב בגלימא דחבריה אמר היינו האי דלא איכפת ליה אממונא דחבריה [ב] כפתיה ואודי תניא [ג] מודה ר"ש בן אלעזר בכלים חדשים ששבעתן העין שחייב להכריז ואלו הן כלים חדשים שלא שבעתן העין שאינו חייב להכריז כגון [א] בדי מחטין וצינוריות ומחרוזות של קרדומות כל אלו שאמרו [ב] אימתי מותרים בזמן שמצאן אחד אחד אבל מצאן שנים שנים חייב להכריז מאי בדי שוכי ואמאי קרו ליה בדי דבר דתלו ביה מידי בד קרו ליה כי ההוא [ג] דתנן התם [ד] עלה אחד בבד אחד וכן היה ר"ש בן אלעזר אומר [ה] המציל מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הברדלס ומן זוטו של ים ומשלוליתו של נהר המוצא בסרטיא ופלטיא גדולה ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן איבעיא להו כי קאמר ר"ש בן אלעזר [ו] ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא או דלמא [ז] אפי' ברוב ישראל נמי אמר אם תמצא לומר אפילו ברוב ישראל נמי אמר [ח] פליגי רבנן עליה או לא פליגי ואם תמצא לומר פליגי אפי' [ט] ברוב כנענים הלכה כמותו או אין הלכה כמותו אם תמצא לומר הלכה כמותו דוקא ברוב כנענים או אפילו ברוב ישראל ת"ש [י] המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן מאן שמעת ליה דאזיל בתר רובא ר"ש בן אלעזר שמעת מינה אפילו ברוב ישראל נמי הב"ע במפוזרין אי במפוזרין מאי אריא מקום שהרבים מצויין שם אפילו אין הרבים מצויין שם אלא לעולם במפוזרין [כ] בצרורין והכא במאי עסקינן [ל] בבתי כנסיות של כנענים בתי מדרשות מאי איכא למימר בתי מדרשות דידן דיתבי בהו כנענים השתא דאתית להכי בתי כנסיות נמי דידן דיתבי בהו כנענים ת"ש [מ] מצא בה אבידה [נ] אם רוב ישראל חייב להכריז אם רוב כנענים אינו חייב להכריז מאן שמעת ליה דאמר אזלינן בתר רובא רשב"א שמעת מינה כי קאמר רשב"א ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא הא מני רבנן היא תפשוט מינה דמודו ליה רבנן לרשב"א ברוב כנענים אלא לעולם רשב"א היא ואפי' ברוב ישראל נמי והכא במאי עסקי' בטמון אי בטמון מאי עבידתיה גביה והתנן [ס] מצא כלי באשפה מכוסה לא יגע בו מגולה נוטל ומכריז [ע] כדאמר רב פפא באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה הכא נמי באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה ואיבעית

כדפריכית: **מאן** שמעת ליה דאזיל בתר רובא. פירוש גבי מציאה ולא שייך הא לפלוגתא דמייתין למיעוט: **ותפשוט** מינה דמודו רבנן לר"ש כו'. ות"ת מי נעי למפקא דמודו רבנן ניתא ר"ם היא ות"ל דמ"מ תפשוט ללא מצינו למימר דלר"ם תפילו ברוב ישראל הרי אלו שלו ולרבנן תפילו ברוב כנענים חייב להכריז דלר"ם תתיא אם כן ברוב ישראל חייב [להכריז] לר"ם ואי כרבנן תתיא ברוב כנענים הרי אלו שלו: **בטמון.** ולא נעי לפוקמה שאין רבים מצויין שם מדמפליג בין רוב העיר כנענים לרוב העיר ישראל משמע שאלו במקום שרוב בני העיר מצויים שם לפי מצא במקום שאין רבים מצויין לא הוה ליה למנקט רוב העיר ללא שם רוב כנענים או ישראל שכיחי במקום שאלו ות"ת ובטמון למה יגע בו משום שיפנה לאותה המפנה יקחנה ות"ל דשמא המפנה יהיה כנעני או שמא לא ימצאנה המפנה ויפלינהו לחוץ עם הזבל ות"ת ואמאי יכריז יקחנה לעצמו דכללא בעלים ימצאנה בעליה ויתייאש ואימר שאלם שאינו הגון לקחה ואע"ג דפיכא רובא ישראל דהיינו טעמא דר"ם דברי ברוב ישראל וי"ל דהוי יחוש שלא מדעת דבשעה שלוקחה עדיין לא ידע המוכר שנלקחה וברוב כנענים הוי אלו דמלינן לכנענים הטמינוה דהוו רובא:

נחושפיוז. שמלוהו על חושפיו שם קנלו בסבר פנים יפות ומתר לאו מדה טובה היא כדי שלא יקפדו בו בני מדם שתין מהוגין לבא תמיד עליו ויכלו את ממונו: **תגיב ליה כפא דלספא.** כלי של חושפיו היה: **בדי מחטין וצינוריות.** שתולין בו מחטין: **וצינוריות.** מזלגות קטנים שטוות בו זהב: **תחא תחא. בד תחא ומחרוז תחד: תייב להכריז.** למנין הוי סימן: **שוכי.** ענפים של לילן: **עלה תחד בבד תחד.** [ג] במס' סוכה (דף מד:) גבי ערבה שנשרו מקלת עליה ונשתיירו בה שבעה עלין למין ומיבת לתמרי תפילו עלה תחד בבד תחד כשילה: **גרדלם.** לבוע ו"ן פוטיא"ש [ד] ולכך להרוג חווזים ותרנגולים: **וכל מקום שהכניסים לו.** ותפילו לבר שים בו סימן: **פליגי רבנן עליה.** בתרוייהו: **המולח מעות.** קס"ד לבורי מעות דקתני מתני' תייב להכריז והכא הוחיל ודיש מליית שם הרי תלו שלו שנתייאשו הבעלים: **דאויל בתר רוחא.** למר סתם ואבדה שלו הוא: **ואפי' ברוב ישראל נמי אמר.** בפ"ק דבבא מציעא (דף כה.) גבי לבורי מעות דקתני מתני' תייב להכריז אפי' בדבר דתלו ביה מידי בד קרו ליה כי ההוא [ה] דתנן התם [ו] עלה אחד בבד אחד וכן היה ר"ש בן אלעזר אומר [ז] המציל מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הברדלס ומן זוטו של ים ומשלוליתו של נהר המוצא בסרטיא ופלטיא גדולה ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן איבעיא להו כי קאמר ר"ש בן אלעזר [ח] ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא או דלמא [ט] אפי' ברוב ישראל נמי אמר אם תמצא לומר אפילו ברוב ישראל נמי אמר [י] פליגי רבנן עליה או לא פליגי ואם תמצא לומר פליגי אפי' [כ] ברוב כנענים הלכה כמותו או אין הלכה כמותו אם תמצא לומר הלכה כמותו דוקא ברוב כנענים או אפילו ברוב ישראל ת"ש [ל] המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן מאן שמעת ליה דאזיל בתר רובא ר"ש בן אלעזר שמעת מינה אפילו ברוב ישראל נמי הב"ע במפוזרין אי במפוזרין מאי אריא מקום שהרבים מצויין שם אפילו אין הרבים מצויין שם אלא לעולם במפוזרין [מ] בצרורין והכא במאי עסקינן [נ] בבתי כנסיות של כנענים בתי מדרשות מאי איכא למימר בתי מדרשות דידן דיתבי בהו כנענים השתא דאתית להכי בתי כנסיות נמי דידן דיתבי בהו כנענים ת"ש [ס] מצא בה אבידה [ע] אם רוב ישראל חייב להכריז אם רוב כנענים אינו חייב להכריז מאן שמעת ליה דאמר אזלינן בתר רובא רשב"א שמעת מינה כי קאמר רשב"א ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא הא מני רבנן היא תפשוט מינה דמודו ליה רבנן לרשב"א ברוב כנענים אלא לעולם רשב"א היא ואפי' ברוב ישראל נמי והכא במאי עסקי' בטמון אי בטמון מאי עבידתיה גביה והתנן [פ] מצא כלי באשפה מכוסה לא יגע בו מגולה נוטל ומכריז [צ] כדאמר רב פפא באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה הכא נמי באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה ואיבעית

ומדעת היא שהיה לו לחוש שמא יפנה:

ומיבעית

ו) [ג"כ קסז:], **ז)** סוכה מד: [ע"ש דמיירי הוא], **ח)** מכשירין פ"ב מ"ח ע"ש, **ט)** נקמן כה.; י) שם, **כ)** [ועיל כא:], **ל)** [ועיל כא:], **מ)** [ועיל כא:], **נ)** [ועיל כא:], **ס)** סוכה מד: [ע"ש דמיירי הוא], **ע)** ע"ז מג., **פ)** [נקמן כו.], **צ)** [ע"ז תוס' ד"ה כג: ד"ה תורן], **ק)** [ועיל כא:], **ר)** ס"ק להמוכר,

הגהות הב"ח

(ה) גמ' תניא ומודה ר"ש: **(ו)** רש"י ד"ה ומגלך וכו' נקמי נקט. נ"ב ע"ל דף כה ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' פליגי רבנן עליה. כעין זה נדניס כ"ג ע"ב:

הגהות הגר"א

[א] גמ' בדי מחטין. נ"ב הכמב"ם וס"ע לא כתבו בדי מחטין כו' בלא בדין וע' רמ"ם ומ"ש (בסי' רס"ג ס"ק כ"ג): **[ב]** שם דתנן. רשום קו עליו וע"ע דתמרין וכ"ה ברי"ף ורא"ש: **[ג]** רש"י ד"ה עלה. בסמ' סוכה גבי כו'. נ"ב תמוה מאד (ועי' בדבכי רבינו בפ"ח סי' תרמ"ו ס"ק י"ד):

לעזי רש"י

פוטיא"ש [פוטיי"ש]. חולדה.

מוסף רש"י

עלה אחד בבד אחד. כך תחד וכו עלה תחד ודיו (סוכה מד:). ומן זוטו של ים. לשון יס המוזר לשמוריו עבר ומתם שבהם פרקמות ושוטף כל מה שמוצא בדרך מזרחה, וכן עושה בכל יום (ע"ז מג.). ומשלוליתו של נהר. כשהגיר גדל ויוצא על גדותיו ופושט (שם). **אפילו ברוב ישראל.** לעניל דמיאש ולא שכיח ליהדדו ניהליה, ללא מפליגי בין דבר שיש בו סימן ללין בו סימן (לקמן כו.). מכוסה לא יגע בו. לפי זו מצינה שיכא מוכר שעליה נגלה מוכל להתעלם, דמשתמר הוא (לקמן כה:).

לד א מיי' פי"ד מהל' גזילה ואבידה הלכה יג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף כא: **לה** ב מיי' פט"ז שם הל' ז סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף טו: **לו** ג [מיי' פ"ז מהל' גזילה הל' כ טוש"ע ח"מ סי' רמכד סעי' ד]: **לז** ד מיי' פ"ו מהל' גזילה ואבידה הל' ב ועיין נהסגות ובמגיל מסנה סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ז: **לח** ה ו ז מיי' שם פי"ל הל' ז סמג שם טוש"ע שם סעיף ג וע"ש:

רבינו חננאל

הלילה שפיר עבד שאין דרך ארץ לגלות בני אדם שיחתם עם נשיהם לבני אדם וכן באושפיזא אם ביבדו ועשה לו מטעמים הרבה ותיקן הבית בכלים מכובדים ושינה האורח מפני כי פחד שלא ירגישו בני אדם וירדו אחריו בביתו כדכתיב מברך רעהו בקול גדול וגו' ושינה כל שינוי בענין זה אין מחזיקין אותו בשקרי אלא הרי הוא באמונתו ואם יאמר ברי לי שאלו כליי הן מחזירין אותו בטביעות עין בלבד בלא נתינת סימנין לפיכך מודה ר' שמעון בן אלעזר בכלים חדשים ששבעתן העין שחייב להכריז מאי טעמא דלמא אתי צורבא מרבנן דלא משנה בדיבוריה דאמר טביעות עינא אית לי בהו ושקיל להו. ואלו הן (הן) כלים חדשים שאין חייב להכריז בדי מחטין וצינורות ומחרוזות [של] קרדומות שמצאן אחד אחד וכן היה ר"ש אומר המציל מן הארי ומן הדוב ומזוטו של ים ומשלוליתו של נהר והמוצא באיסרטיא ופלטיא ומעות בבתי כנסיות ובתי מדרשות ואפי' צרורין ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשים מהן. ואיבעיא לן ברוב כנענים או אפי' ברוב ישראל נמי הרי אלו שלו ולא איפשיטא ויקיימא לן תיקו דממונא לקולא. מעשה דמר זוטרא חסידא פשוטה